

Vedruna
Catalunya

Educació

CICLE SUPERIOR

MATERIAL
PER A PROFESSORAT

2

Biografia de Joaquina de Vedruna

Amb tota probabilitat, la història de Joaquina de Vedruna no és nova per a molts de vosaltres. Tot i així, la seva vida és tan plena de detalls que, de ben segur, en pots aprendre moltes coses més¹.

Imaginem, per començar, que ens endinsem en una màquina del temps que ens porta a l'any 1783, quan va néixer Joaquina. Observaríem una societat on pels carrers de ciutats i pobles circulaven carros i carruatges en lloc de cotxes, on no existien els mòbils, sinó les cartes escrites a mà, i on la gent vivia sense molts dels mitjans dels quals disposem en l'actualitat.

De tot plegat fa més de 200 anys!²

Era, doncs, a finals del segle XVIII quan va néixer Joaquina de Vedruna. Concretament el 16 d'abril de 1783. Joaquina va néixer en ple centre de la ciutat de Barcelona, prop de les Rambles, al carrer Hospital.

Els seus pares es deien Llorenç i Teresa, i Joaquina era la cinquena d'una colla de vuit germans: dos nois i sis noies. Va ser batejada a l'església de Santa Maria del Pi, una església gòtica³.

Expliquen que Joaquina va créixer molt feliç en una família on s'estimaven molt. Sabem, també, que va aprendre a llegir i a escriure a casa seva, amb el suport de la seva mare i d'una mestra particular. I és que, en aquells temps, només els nois de casa bona podien anar a les escoles, i encara de manera limitada. Les noies no tenien accés a l'educació. Així, doncs, Joaquina va tenir el privilegi de rebre una educació, cosa que només era a l'abast de les famílies amb més recursos.

I és que en el segle XVIII l'educació no era com avui. Per a les noies, la mentalitat de l'època tenia establert que només rebessin instruccions per a poder-se casar i tenir fills. Una manera de pensar ben diferent de la nostra⁴.

Joaquina, doncs, va ser educada en un entorn familiar de tradició i creença profundament cristiana, com era habitual en la societat del seu temps. De petita, havia somiat fer-se monja, i dedicar la seva vida al treball i a la pregària en un monestir. Va demanar d'entrar a un convent proper a casa seva, però va rebre un no per resposta perquè encara era massa jove⁵.

1. Nota per al mestre/a: Abans de començar, serà interessant comentar amb els alumnes què saben i què no saben amb relació a Joaquina. Podem construir un mural (virtual o en paper) per anotar-ho. Un cop acabada la lectura i el treball, podrem veure què hi podem afegir entre tots; ens adonarem que hem après moltes més coses d'ella.

2. Hem escollit una imatge fotogràfica de finals del segle XIX per il·lustrar aquesta primera idea del pas del anys. La imatge és de la ciutat de Vic, concretament del seu Passeig. Hi podem observar els carros i ens podem adonar que els vestits que duia la gent eren ben diferents dels nostres. Abans, la societat avançava més a poc a poc que en l'actualitat, de manera que segur que l'aspecte de l'indret que mostra la foto és molt semblant al que devia veure Joaquina quan va arribar a Vic.

3. L'església gòtica de Santa Maria del Pi és un dels principals emblemes de la ciutat de Barcelona. Es remunta al segle XIV i està situada en l'espai més antic de la ciutat. Té un campanar que fa 54 metres d'alçada i l'església es distingeix per un gran rosetó que dona llum a l'interior del temple. En temps de Joaquina, els carrers que envoltaven l'església eren plens de tallers de gremis de diferents oficis.

4. Hem escollit un dibuix, el d'una mare o una mestra particular, per explicar la idea de formació privada que va rebre Joaquina. Podem aprofitar el paràgraf per a explicar que el dret universal a l'educació no va arribar fins al segle XX, i que un fet tan habitual a la nostra societat com és anar a l'escola va ser durant segles i segles un privilegi que només alguns podien assolir.

5. Esdevenir monja, en temps de Joaquina, era l'aspiració de moltes noies joves. L'entorn social i familiar hi ajudava i en moltes famílies del seu temps era una opció força habitual.

Joaquima va ser, doncs, educada en un entorn familiar de tradició cristiana. En aquest context, de petita somiava a fer-se monja i dedicar la seva vida a la pregària i l'oració dins d'un monestir. Això us pot semblar estrany, però era molt habitual en aquells temps, on en moltes famílies, especialment benestants, hi havia fills o filles que dedicaven la vida a l'església⁵.

Però els somnis de Joaquina van canviar completament quan va conèixer un noi que treballava de notari amb el seu pare. Es deia Teodor de Mas i era fill de la ciutat de Vic, ciutat que es troba a 70 quilòmetres de Barcelona.

Joaquina i Teodor es van casar i es posaren a viure a Barcelona⁶.

Al cap de poc temps, van arribar els fills en el matrimoni. Però, a la vegada, també van esclatar conflictes importants com l'anomenada "Guerra del francès". I, com en totes les guerres, les persones pateixen, a vegades han de fugir i hi ha falta d'aliments i destrucció. També va passar en aquesta ocasió. Teodor va ser cridat per participar a la guerra⁷ i Joaquina, amb els fills petits, va patir. Tot i així, era una dona valenta i tenia confiança i esperança amb Déu que tot aniria bé. Per això, en molts moments de dificultats al llarg de la seva vida, quan escrivia, repetia molt sovint expressions com : "L'amor, tot ho pot" o "Tinguem confiança en Déu".

Per raó de la guerra, Joaquina va decidir a traslladar-se a Vic, en una masia que tenien els pares de Teodor. Era una masia típica de la Plana de Vic, amb camps, horts i bestiar, situada ben a prop de la ciutat. Això assegurava millor alimentació i donava més seguretat. La Masia es deia "Manso o Mas" Escorial. Estarà bé que recordis aquest nom perquè en aquest mas hi passaran moltes coses importants per a la vida de Joaquina. De fet, encara avui és un lloc important per a totes les persones que tenim un lligam amb Vedruna⁸.

5. *Comentari per al mestre/a:* s'explica en la narració de la seva història que Joaquina, quan tenia 13 anys, va voler entrar al Monestir de les Monges Carmelites, proper a casa seva. No va ser així, perquè era massa jove. Aquest fet, però, ens pot mostrar que era una noia de profundes conviccions cristianes. I, de fet, veurem que més endavant, va esdevenir monja, tot i que d'una manera molt diferent a la de la vida d'un monestir.

6. *Comentari per al mestre/a:* Joaquina havia conegut a Teodor perquè aquest treballava amb el seu pare i eren amics pel fet de compartir ofici. Podem comentar als alumnes que en aquells temps, era molt habitual que els matrimonis fossin proposats pels mateixos pares, que tenien molta autoritat en aquest camp. Així va ser. Es van casar el 24 de març de 1799, diumenge de Pasqua a l'Església de Santa Maria del Pi. En aquell moment, Joaquina tenia 15 anys (no ens ha d'estranyar perquè les noies es casaven molt joves) i Teodor en tenia 24. En aquest sentit, podem comentar les diferències amb l'actualitat, on nois i noies es casen més enllà dels 30 anys. L'accés de la dona al món laboral i la llargada dels estudis ho expliquen.

7. *Comentari per al mestre/a:* La "Guerra del francès" (1808-1814) va ser un conflicte entre la Monarquia d'Espanya i França, en el qual Napoleó va ocupar bona part del territori espanyol i tot Catalunya. Abans, quan hi havia conflictes, els homes eren cridats a les guerres.

8. *Comentari per al mestre/a:* Podeu ensenyar imatges de la casa de l'Escorial. També, si voleu, podeu explicar l'origen d'aquest nom. Resulta que "Escorial" és un lloc on s'anava a llançar, antigament, l'"escòria", és a dir el rebuig de materials que no feien servir els gremis dels diferents oficis. El mot "Escorial", a casa nostra, no té res a veure amb el Monestir de EL ESCORIAL. Com que, en aquesta casa, més tard Joaquina hi crear la primera escola, durant alguns anys (finals del segle XIX), les Germanes Vedruna eren conegudes com "Monges Escorialeses".

Més endavant, i encara ben jove, va conèixer un advocat que treballava ajudant el seu pare, que era notari. Es deia Teodor de Mas i era fill de Vic⁶, una ciutat situada a 70 quilòmetres de Barcelona. Joaquina es va casar amb Teodor a l'església de Santa Maria del Pi de Barcelona. Ella tenia 15 anys i Teodor, 24⁷.

Poc després del matrimoni van arribar els primers fills de Joaquina i Teodor, però van arribar també moments polítics difícils. Un dels més importants va ser l'esclat de Guerra del Francès (1808-1814)⁸, una guerra que va significar la invasió de Catalunya per part de tropes franceses. En el transcurs de totes les guerres, la societat en pateix moltes conseqüències en molts àmbits: falta d'aliments, destrucció, inseguretat, desconfiances... Les guerres suposen, també, mort i separació entre persones. Teodor va haver d'anar a la guerra, cridat com a militar.

Joaquina va viure totes aquestes conseqüències de la guerra. Tot i així, mai no va perdre l'esperança que tot aniria bé. Ho va deixar escrit a les seves cartes, com a dona profundament creient:

«Jo confio en Déu, que m'obrirà camí, perquè mai no m'ha deixat» (Carta 18)

Donada l'escassetat d'aliments que hi havia a Barcelona, Joaquina va decidir anar a viure amb els seus fills a Vic, on els pares de Teodor tenien una masia ben a prop de la ciutat. Era una masia coneguda amb el nom de «Manso Escorial»⁹, una casa gran, amb terres de conreu, horts i bestiar. Convé que recordis bé el nom d'«Escorial», perquè en aquesta masia hi passaran fets importants per a la vida de Joaquina. I encara avui aquesta masia és un espai emblemàtic per a totes aquelles persones que estan relacionades amb «Vedruna».

La primavera de l'any 1809, la Guerra del Francès també va arribar a Vic. Per por de les represàlies, Joaquina, amb els seus fills, va haver de fugir de la ciutat i es va refugiar durant uns mesos a les muntanyes del Montseny¹⁰, on va ser acollida per una família en una masia anomenada el Clot de la Mora, situada al Pla de la Calma. Mentrestant, Teodor era a la guerra.

Fixeu-vos, doncs, que Joaquina va viure l'experiència de ser una persona refugiada i acollida, com passa encara avui en molts llocs del món a milers i milers de persones.

6. Hem escollit una imatge de la ciutat de Vic per il·lustrar aquest paràgraf. Concretament, el pont romànic de Queralt, que era la principal porta d'entrada a la ciutat. La fotografia permet imaginar com eren les comunicacions d'aquell temps, amb carruatges estrets que havien de permetre passar per ponts com aquest.

7. En aquest paràgraf val la pena de comentar que, abans, molts matrimonis necessitaven el consentiment dels pares i que, fins i tot, eren els mateixos pares els qui buscaven l'acord matrimonial. D'altra banda, no ens ha d'impressionar l'edat de Joaquina en el moment del casament, 16 anys. Era, també, un fet habitual, entre altres coses per la concepció que es tenia de la dona.

8. Per a aquest paràgraf hem escollit una litografia de l'època que il·lustra la Guerra del Francès a la Plana de Vic.

9. Hem escollit una de les primeres fotografies del Mas Escorial. La imatge té uns 120 anys i s'hi pot observar la masia amb un cert detall. S'hi poden veure camps de conreu al fons, si bé en l'actualitat han estat urbanitzats perquè la ciutat de Vic ha crescut. També s'hi pot veure l'hort (a l'esquerra de la imatge) i un carro amb l'euga, mitjà de transport de l'època de Joaquina que va perdurar pràcticament fins al 1950. Fent la lectura del paràgraf podeu comentar l'origen del mot Escorial, que prové d'escòria (rebuig). Antigament es donava aquest nom als llocs on els gremis llençaven residus, material que els sobrava. El mot no s'ha de confondre amb el d'altres espais, com el monestir de l'Escorial (situat prop de Madrid).

10. Hem escollit, per il·lustrar el paràgraf, una imatge del Pla de la Calma amb la masia del Clot de la Mora, on va ser acollida Joaquina. Encara avui molts alumnes d'escoles Vedruna fan sortides per conèixer aquest indret, situat en plena natura del Parc Nacional del Montseny. En l'activitat que fan, recorden l'estada de Joaquina en aquest lloc.

Acabada la Guerra del Francès, Joaquina va tornar a Vic on es va retrobar amb Teodor. Junts, van continuar educant els seus fills i van formar una família nombrosa al Manso Escorial. Sabem que Joaquina educava els fills amb esperit cristià, seguint les seves conviccions.

Continuar vivint a Vic aportava seguretat a la família pel que fa a l'alimentació¹¹, gràcies a la collita de blat (el producte bàsic per a fer el pa) i a l'aviram, el bestiar i els productes de l'horta que obtenien com a fruit del treball a la masia.

Ja deus haver llegit que en temps de Joaquina els avenços científics i els equipaments sanitaris eren escassos i poc desenvolupats. Aquest fet pot explicar que tres fills de Joaquina morissin abans de complir els 10 anys de vida¹².

Tots els seus altres fills¹³ arribaren a adults. L'hereu, Josep Joaquim, i l'Agnès es van casar. Joaquina va tenir onze nets i va ser també una àvia estimada. Les altres quatre filles, Anna, Teresa, Teodora i M. del Carme, es van fer monges de convents importants de Catalunya: dues a Vallbona de les Monges i dues al convent de les Clarisses de Pedralbes, a Barcelona. Joaquina es va preocupar sempre dels seus fills i filles, també quan ja havia fundat la Congregació de Germanes Vedruna. De l'experiència d'educar els seus fills i filles en va treure moltes idees per a educar a les escoles que va fundar més endavant. En les seves cartes escrivia a les germanes com havien de tractar els infants:

«No vull ningú trist al vostre costat»

«Estigueu alerta, que als nens i nenes no els passa res per alt» (Carta 4, 25 gener 1824)

«No corregiu a crits; no feu mala cara quan hagueu de corregir alguna cosa» (Frase citada per Fuentes, pàg. 39)

La felicitat a la família de Joaquina, però, es va veure de nou escapçada per un esdeveniment molt important. Va ser la mort del seu marit, Teodor¹⁴, l'any 1816, a causa de la tuberculosi, una malaltia freqüent i incurable en aquell temps.

Joaquina va quedar viuda quan tenia 33 anys. Era encara ben jove. Aquesta situació va agreujar les dificultats econòmiques de la família, necessitada de recursos i havent de resoldre problemes derivats de les herències. Malgrat les dificultats, Joaquina va continuar fent-se responsable de la casa i dels fills. Podem ben pensar que Joaquina era una dona optimista i positiva veient que davant de fets tan greus seguia pensant i escrivint:

11. La fotografia que il·lustra el paràgraf permet veure els camps de conreu del Manso Escorial a principis del segle XX, fa uns 120 anys. Podeu fer una comparativa amb la fotografia anterior i, amb els alumnes, buscar detalls pels quals puguin deduir quina de les dues és més antiga. També seria interessant fer una comparativa amb una foto actual de la mateixa casa.

12. Francesc, Joaquina i Carlota van morir abans dels 10 anys. Pensem què podia representar per a la població l'absència de recursos com poden ser les vacunes o la penicil·lina, tan habituals avui dia. Malalties que actualment són del tot superables, com podria ser una apendicitis, en aquells moments eren una causa directa de mort.

13. Per il·lustrar el paràgraf hem escollit un petit arbre genealògic amb els fills i les filles de Joaquina. Va acompanyat de les dates de naixement i mort de cada un d'ells. Per tant, sabreu a quina edat van morir.

14. Il·lustrem el paràgraf a partir de dues imatges: una del marit de Joaquina, Teodor, amb la indumentària militar de l'època, i una altra de la sala principal de l'Hospital de la Santa Creu de Vic. Podem comparar, per exemple, l'estructura de la sala que s'hi pot veure amb l'aspecte d'un hospital actual i adonar-nos de com han canviat aquests centres.

«Jo voldria estar encertada i fer només allò que el Senyor vol que faci» (Carta 72)

Recordeu, com hem dit, que en aquella època les escoles eren només per a nois¹⁵. Tampoc no hi havia ambulatoris ni centres de salut. Per tant, la societat tenia problemes importants. Joaquina era una dona molt conscient d'aquests problemes i, sempre que podia, en les seves estones lliures i a les nits, feia visites als malalts de l'hospital i els atenia. També solia anar a la Casa Misericòrdia¹⁶ de Vic, ben propera al Mas Escorial, una casa que acollia noies òrfenes, és a dir, que havien perdut el pare i la mare. La seva preocupació pels altres era molt gran, especialment pels més febles. A Joaquina li semblava que actuar d'aquesta manera era una forma de ser una persona coherent amb les seves creences cristianes, que havia après del model de vida de Jesús de Natzaret.

Van anar passant els anys fins que un dia, quan arribava a Vic tornant de Barcelona, va trobar una persona que li va aconsellar fer un pas important en la seva vida. Aquesta persona era un frare caputxí conegut amb el nom de pare Esteve d'Olot¹⁷.

Joaquina va mantenir llargues xerrades amb fra Esteve d'Olot, entorn de la seva vida i de com enfocar-la. El frare va aconsellar a Joaquina de crear un nou projecte, un projecte ben innovador a l'època, que tenia com a objectiu principal el de ser capaç de donar resposta a la falta d'educació i de salut que vivia la societat. El projecte consistia a crear una comunitat religiosa de dones que, amb un aire alegre, proper i senzill, es dediquessin a atendre necessitats de les persones, especialment noies, malalts i persones pobres. Va ser així com va néixer el que amb el temps hem conegut com a Congregació de Germanes Carmelites de la Caritat-Vedruna.

El projecte de Joaquina, a més de tenir el suport de fra Esteve d'Olot, va comptar amb el reconeixement del bisbe de Vic, Pablo de Jesús Corcuera.

El projecte de Joaquina es va iniciar en una data concreta: va ser el 26 de febrer de 1826. Una data que ha quedat gravada en la història i que és possible que recordeu a l'escola. Simbòlicament, significa la data de naixement de les escoles Vedruna.

15. Sabem, pels historiadors, que no existien escoles per a noies i que la majoria de nois estudiaven als seminaris, on es preparaven per a la vida religiosa.

16. La fotografia il·lustra l'estat actual de la Casa Misericòrdia de Vic, un espai freqüentat per Joaquina on treballava com a persona voluntària al menjador.

17. Esteve d'Olot era un frare caputxí que visitava sovint la ciutat perquè a Vic hi havia, precisament a prop de l'Escorial, un convent de frares caputxins (una part d'aquest convent encara existeix avui). En aquells temps era força habitual que les persones tinguessin un frare o un altre religiós com a persona de referència que els donava consells espirituals i sobre la forma d'enfocar la vida. Joaquina, doncs, rebia els consells del pare Esteve d'Olot. En veureu la seva figura a l'esquerra de la il·lustració. La imatge de la dreta pertany a un retrat de qui llavors era bisbe de Vic, Pablo de Jesús Corcuera.

Joaquima, doncs, sense abandonar la cura i la preocupació pels seus fills i filles, va reunir nou noies al Mas Escorial de Vic que van formar la primera comunitat de Germanes Vedruna. La seva tasca havia de consistir a millorar la societat mitjançant tres serveis: l'educació, l'atenció als malalts i l'atenció als pobres. Al mateix Mas Escorial va néixer la primera escola. Joaquina havia expressat en una carta dirigida al bisbe de Vic la seva voluntat de tirar endavant aquell projecte, voluntat que va ser acceptada.

Feta la Fundació, el projecte de Joaquina¹⁹ va començar a avançar creant noves comunitats de germanes en molts llocs de Catalunya. Tot i així, Joaquina es va trobar amb dificultats importants, moltes d'elles derivades de la situació política i social que vivia el país. Un país on convivien maneres de pensar diferents i on s'enfrontaven els partidaris de «modernitzar» la societat amb els partidaris de mantenir la situació tal i com estava. Va ser un temps en què Joaquina i les seves germanes van viure dies de presó i fins i tot d'exili a França²⁰. Joaquina va tornar a Vic després de sis anys d'exili.

La bona feina que feien i el bon tracte que tenien les comunitats de Germanes Vedruna als pobles on arribaven, van fer que creixessin moltes comunitats Vedruna arreu de Catalunya²¹. La documentació explica que eren molts els alcaldes de pobles que escrivien a Joaquina demanant-li que enviés germanes a atendre les necessitats del seu poble. Joaquina viatjava per visitar cada una de les comunitats i els donava consells. Com que no podia arribar arreu, també els escrivia cartes, moltes de les quals hem conservat.

Fins a la seva mort, Joaquina va fundar 29 espais Vedruna, la majoria formats per una comunitat de germanes amb un hospital i una escola. I també dues cases de caritat (espais d'acollida per a persones pobres), a Vic i a Barcelona.

18. La il·lustració d'aquest paràgraf és un fragment de la carta de Joaquina, que actualment es guarda a Roma. El text complet de la carta diu:

«Joaquina de Mas y de Vedruna, deseosa de trabajar por la gloria de Dios y bien del prójimo, desea abrazar algunas jóvenes pobres que están abrasándose en amor a Dios y quieren ser religiosas, pero como son pobres y no tienen medios ni lugar en los conventos de pobreza, se están sin poder desahogar su amor al buen Jesús. Por tanto, le suplico me conceda permiso para abrazar en mi casa algunas jóvenes que con el trabajo y algunas limosnas podrán mantenerse y abrazar la pobreza siguiendo a nuestro Maestro Jesucristo, y también podrán vivir como religiosas. Esto lo pido con permiso de mi padre confesor y otros de espíritu. Que Dios me guarde. A sus pies esta pecadora,
Joaquina de Mas y de Vedruna».

Val la pena comentar que Joaquina signava amb el nom de «Joaquina de Mas i de Vedruna», posant el cognom del seu marit, Teodor de Mas, pel davant del propi, fet habitual de l'època, en una societat en què el poder de l'home estava molt per sobre del de la dona.

19. El projecte de Joaquina queda molt ben resumit en aquesta pintura: educació, salut i atenció als pobres. Podem fer-ne lectura i descobrir de quina manera el pintor Joan Llimona va pintar la cúpula de l'església de l'Escorial, l'any 1904.

20. Les maneres diverses de veure la societat van generar diferents guerres civils a Catalunya. Són les anomenades Guerres Carlines, entre liberals i conservadors. Els uns (liberals) eren partidaris de la reina Isabel (coneguts com a isabelins). Els altres (conservadors) eren partidaris d'un pretendent a la Corona (coneguts com a carlins).

21. El mapa que acompanya aquest paràgraf és una mostra de les fundacions de comunitats fetes en temps de Joaquina. Si observeu la llegenda, veureu que a la majoria de poblacions les germanes es feien càrrec d'un hospital i d'una escola. Podeu buscar quines d'aquestes poblacions mantenen encara a dia d'avui una escola Vedruna. També es pot observar que Joaquina es va fer responsable de dues cases de caritat (a Barcelona i a Vic) i us adonareu que la ciutat de Vic està marcada amb un símbol diferent (una «casa» negra), que simbolitza que és el lloc d'origen Vedruna. En alguns casos només es va fundar un hospital, com és el cas de Balaguer.

Coneixem molts detalls de la seva vida gràcies a les seves cartes, que eren el sistema habitual de comunicació d'aquell temps. A les cartes, a més de pensaments que transmet a la seva família i a les seves germanes Vedruna, podem descobrir com es preocupava per totes les persones a qui es dirigia i els donava consells. Algunes frases seves diuen:

«No hem de tenir el cor agafat per res que no sigui l'amor, perquè l'amor mai no diu prou...» (Cartes 100 i 118)

«Quan posem en marxa alguna cosa, que la nostra finalitat sigui només una: el bé al proïsme i la glòria de Déu» (Carta 84)

«Cal actuar sempre per amor i mai per força» (Frases citada per Nonell, pàg. 136)

«Sigues tan amable i suau com puguis, que mai no es fa malbé la melmelada per massa sucre» (Frases citada per Nonell, p. 136)

«No vull ningú trist al costat vostre» (Carta 146)

«Res no agrada més a Déu que la constància» (Carta 4)

L'obra de fundacions d'hospitals i escoles es va anar fent gran. Va créixer sense parar. En aquest sentit, Joaquina es va convertir en una pionera, una dona líder compromesa amb la salut i l'educació. De fet, cada vegada van ser més les noies i les dones que es van fer monges per seguir la seva proposta.

Joaquina es va anar fent gran i va morir de malaltia quan tenia 71 anys, el 28 d'agost de 1854, per un brot de còlera. Va morir a la Casa de la Caritat de Barcelona.

Des de llavors van ser moltes les germanes que van continuar la seva tasca a Catalunya, i més endavant a tot l'Estat espanyol, fins a arribar a l'actualitat, en què el moviment Vedruna és ben present encara, en vint-i-cinc països del món de quatre continents diferents. Actualment, a més de les germanes, molts homes i dones, mestres, professors, infermeres i treballadors socials segueixen treballant en escoles, hospitals o centres d'acollida.

Avui, la teva escola és hereva del primer somni de Joaquina i de les seves germanes. De fet, potser sense saber-ho, formes part d'una gran Xarxa Vedruna integrada per moltes escoles (68 a l'Estat espanyol, 36 a Catalunya), comunitats, associacions, projectes o entitats que tenen les idees de Joaquina com a punt de referència. Són entitats cristianes de pensament obert i plural.

D'aquesta manera, per la llarga trajectòria de Joaquina com a dona cristiana, per la seva fe i per les seves conviccions, l'any 1959 el papa Joan XXIII va proclamar Joaquina de Vedruna com una dona «santa», un fet que representa el reconeixement que dona l'Església Catòlica a totes aquelles persones que han viscut una vida seguint el model, la manera de viure, que va mostrar Jesús de Natzaret. Cada any, Joaquina és recordada pel santoral el dia 22 de maig, i en moltes escoles Vedruna se'n fa festa.

22. Il·lustrem aquest paràgraf amb el tinter que utilitzava Joaquina i que es conserva al Manso Escorial. Les frases de Joaquina són tretes de les seves cartes i de l'obra de Jaume Nonell, persona que en va fer una primera biografia l'any 1905.

23. Com a il·lustració per al paràgraf hem escollit un fragment del vitrall del pintor Carles Madirolas i del vitraller Josep M. Bonet, que pertany a l'oratori actual del Manso Escorial.

24. Il·lustrem aquest paràgraf amb una imatge que vol reflectir la presència de Vedruna en molts llocs del món. En podeu conèixer més detalls, per continents, a través de l'enllaç següent:
<http://www.vedruna.org/ca/on-estem/index.htm>.

25. Hem il·lustrat aquest paràgraf amb dos logos. El de la Fundació Vedruna Catalunya, que inclou les escoles Vedruna del país, i el de la Fundación Vedruna Educación, que acull les escoles de la resta de l'Estat espanyol.

I fins aquí arriba la història de Joaquina de Vedruna, una gran dona²⁶. Com a conclusió, ja veus que va ser una dona valenta, decidida i capaç de prendre decisions i compromisos. Uns compromisos que la van portar a millorar l'educació, la salut i el benestar de les persones. Una dona que estava convençuda que és possible canviar el món i fer-lo més just i més amable per a tots.

De ben segur que conèixer Joaquina t'ajudarà a creure que un món millor és possible i que les seves actituds de confiança i de creativitat, mostrades en allò que va ser capaç de fer i en la seva capacitat de pensar en els altres, també les pots adquirir tu.

La seva manera de fer ens ajuda a viure i a voler ser, tots, una mica millors. Tenir-la present ens ajuda i ens acompanya.

Per les seves conviccions, Joaquina deia:

«Pel que fa a nosaltres, tinguem bon ànim, iniciativa i diligència i el bon Jesús ho beneirà tot»
(Carta 82)

26. Acompanyem el paràgraf final de la història de Joaquina amb una imatge actual de l'espai del Manso Escorial, l'espai que va veure créixer tota la seva obra. Avui segueix essent un espai molt visitat, que inclou un petit museu amb records i objectes de Joaquina.

